

Wcześnieactwo

11 faktów i mitów na temat wcześniactwa

O tym, że wcześniactwo – czyli narodziny przed terminem – związane jest z pielęgnacją i opieką nad dzieckiem, mówi się wiele. Warto jednak zwrócić uwagę na to, że często swoją wiedzę na ten temat opieramy na przypuszczeniach zapominając, że konsekwencje przedwczesnych narodzin mogą być odczuwalne przez całe życie.

Przedstawiamy kilka faktów i mitów dotyczących wcześniactwa.

1. Problem wcześniactwa mnie nie dotyczy.

Mit! Wcześnieactwo nie jest problemem ograniczonym jedynie do wąskiej grupy osób. Co 10. dziecko, które przychodzi na świat, to wcześniak. Każdego roku na świecie przedwcześnie rodzi się ok. 15 mln dzieci, podczas gdy w Polsce przychodzi na świat ok. 28 tys. wcześniaków rocznie – to, aż 6 proc. wszystkich urodzeń.

2. Wcześnieactwo niesie ze sobą bardzo poważne konsekwencje.

Fakt! Przedwczesne urodzenie może prowadzić do wystąpienia takich powikłań, jak m.in. Mózgowe Porażenie Dziecięce (MPDz), wodogłowie, małogłowie, ociemniałość, głuchota, niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia zachowania, ADHD, zespół Aspergera oraz padaczka. Wcześnieaki wymagają także szczególnej troski i opieki z uwagi na obniżoną odporność i podatność na wszelkie infekcje.

3. Wcześnieactwo nie ma wpływu na dorosłe życie.

Mit! Badania i testy przeprowadzane z udziałem dzieci przedwcześnie urodzonych pokazują, że wcześniactwo może mieć wpływ na późniejsze życie. Dowiedziono, że wcześniaki osiągają często słabsze wyniki w testach matematycznych, mają także problemy z pamięcią i koncentracją. Oprócz osłabionych zdolności poznawczych, osoby urodzone przed terminem mogą mieć także trudności z radzeniem sobie w kontaktach społecznych. Udowodniono, że częściej dotykają ich problemy z relacjami interpersonalnymi oraz okazywaniem i przyjmowaniem uczuć – przytulaniem czy dotykiem.

4. Jestem zdrowa, więc nie mam się czym martwić.

Mit! Do najczęstszych przyczyn wpływających na przedwczesne narodziny należą m.in.: wady macicy, choroby serca, tarczycy, zaburzenia hormonalne, wielowodnie oraz zakażenie dróg moczowych. Przedwczesny poród może dotknąć też osoby nie mające problemów ze zdrowiem – dotyczy to szczególnie kobiet żyjących w stresie czy prowadzących niewłaściwy styl życia.

5. Nie mam wpływu na to, czy moje dziecko urodzi się za wcześnie.

Mit! Nie mamy wpływu na uwarunkowania medyczne, jednak są działania, jakie przyszła mama może podjąć, by zmniejszyć ryzyko przedwczesnych narodzin. Należą do nich m.in. zdrowe odżywianie, unikanie sytuacji stresowych, kontrola wagi i ciśnienia tętniczego. Ogromne znaczenie ma także stała opieka lekarska im wcześniej przyszła mama narażona na przedwczesny poród znajdzie się w szpitalu, tym większe są szanse na powstrzymanie akcji porodowej.

6. Wcześnieiki są szczególnie narażone na powikłania ze strony układu oddechowego i pokarmowego.

Fakt! Wcześnieiki bardzo często dotknięte są problemem niewydolności oddechowej. Ma to związek z faktem, że płuca rozwijają się w pełni dopiero w ostatnich tygodniach ciąży. Problemy z oddychaniem dotyczą aż 99% dzieci urodzonych przed 25. tygodniem ciąży. Słabo rozwinięte płuca i układ odpornościowy są zarazem przyczyną zwiększonej podatności na infekcje dróg oddechowych. U niemowląt urodzonych przed 32. tygodniem dziesięciokrotnie wzrasta ryzyko związane z wirusem RS – najczęstszej przyczyny takich dolegliwości, jak zapalenie błony śluzowej nosa, krtani, tchawicy czy oskrzeli.

7. Wszystkie wcześniaki wymagają szczególnej troski.

Fakt! Bez względu na stan zdrowia wszystkie wcześniaki wymagają szczególnej opieki. Bardzo ważna jest regularna kontrola rozwoju fizycznego dziecka. W tym przypadku zalecane będzie skorzystanie z porad specjalistów – lekarza neonatologa, pediatry, okulisty, audiologa i ortopedy czy fizjoterapeuty. Ważna jest również obserwacja postępów intelektualnych oraz rozwoju społecznego. Przede wszystkim należy wzmacniać umiejętność obserwacji dziecka i jego rozwoju. Warto także pamiętać, że wymaga ono jeszcze więcej czasu i uwagi, niż jego rówieśnicy, którzy przyszli na świat w terminie.

8. Istnieje wiele metod pracy z dzieckiem przedwcześnie urodzonym, które rodzice mogą samodzielnie wdrażać w domu.

Fakt! Każdy noworodek, w szczególności wcześniak, potrzebuje bliskości i kontaktu fizycznego z rodzicami. Do zalecanych metod pracy z dzieckiem należą przytulanie, dotykanie i kangurowanie, prowadzone już na oddziale patologii noworodka i wcześniaka. Kangurowanie polega na bliskim kontakcie z rodzicem, gdzie noworodek w samej pieluszcze układany jest na nagiej klatce piersiowej rodzica. Główka powinna znaleźć się na takiej wysokości, by ucho dziecka było nad sercem mamy lub taty. Dowiedziono, że kangurowanie zmniejsza m.in. ryzyko problemów układu oddechowego, przyspiesza przyrost masy ciała oraz korzystnie wpływa na psychosomatyczny rozwój dziecka. Rodzic powinien także zadbać o dobór odpowiednich zabawek i innych form stymulacji rozwoju dziecka, w tym także sprzętów do pielęgnacji – odpowiedniego fotelika, bujaka, smoczka i butelki.

9. Przedwczesny poród powinien odbyć się w specjalistycznej placówce.

Fakt! Przeprowadzenie przedwczesnego porodu w miejscu do tego przygotowanym pod względem doświadczenia personelu i koniecznego zaplecza zwiększa szanse dziecka na uniknięcie istotnych powikłań.

10. Wcześnieikiem jest każde dziecko przychodzące na świat przed 37. tygodniem ciąży.

Fakt! Do wcześniaków zalicza się także dzieci z wagą niższą niż 2,5 kg. Podstawowym kryterium są jednak przedwczesne narodziny – przed 37. tygodniem. Prawidłowa ciąża trwa od 38. do 42. tygodni. Najmniejsze dzieci przychodzące na świat osiągają nawet wagę 500 – 600 gramów.

11. 8 i 9 miesiąc są decydujące dla budowy odporności niemowląt.

Fakt! To właśnie w ostatnich tygodniach ciąży dziecko otrzymuje od matki naturalną broń – przeciwciała, które będą je chronić przed wieloma infekcjami i chorobami. Przedwcześnie urodzone dziecko, które nie otrzyma takiego prezentu, jest całkowicie bezbronne. Nabyta tą drogą odporność starcza noworodkowi na kolejne trzy miesiące życia, do czasu, gdy dojrzeje jego układ odpornościowy.